

Gestor: Ministerstvo pro místní rozvoj

Spolugestor: Ministerstvo financí, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Úřad vlády

Zpracoval: Lucie Hromková, Lucie.Hromkova@mmr.gov.cz; Huyen Thu Tarabová, Huyen.Tarabova@mmr.gov.cz; ve spolupráci s ostatními věcně příslušnými resorty

Schválil: Mgr. Stanislav Schneider

Datum: 9. 9. 2025

Verze: 3

Rámcová pozice (Stanovisko pro Parlament ČR)

Projednávaná věc

Název dokumentu česky

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví rámec pro sledování rozpočtových výdajů a výkonnosti a další horizontální pravidla pro programy a činnosti Unie

Název dokumentu anglicky

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the European Council establishing a budget expenditure tracking and performance framework and other horizontal rules for the Union programmes and activities.

Zaužívaný zkrácený název

Nařízení o výkonnostním rámci

Identifikační čísla dokumentů

- Referenční číslo dokumentu: 2025/ST/11739
- Číslo dokumentu Evropské komise: SWD (2025) 590-591
- Interinstitucionální číslo: 2025/0545 (COD)

Přípravný orgán Rady

- Ad hoc pracovní skupina pro revizi víceletého finančního rámce
- Rada pro obecné záležitosti

Procedurální otázky

Právní základ

Návrh vychází z čl. 322 odst. 1 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

Postup projednávání

Řádný legislativní postup.

Hlasovací procedura

Kvalifikovaná většina.

Určité části nařízení jsou zařazeny do vyjednávacího balíčku (tzv. negoboxu) a budou projednávány na úrovni Evropské rady a bude o nich rozhodnuto jednomyslně.

Stupeň priority pro ČR

Národní priorita

Popis problematiky, včetně stadia projednávání

Cílem návrhu je vytvořit jednotný vylepšený rámec pro sledování rozpočtových výdajů a výkonnosti víceletého finančního rámce po roce 2027, a to jednodušším, konzistentnějším a méně zatěžujícím způsobem než v současnosti. To pomůže sledovat přístup založený na výsledcích, maximalizovat schopnost plnit politické priority a účinně hodnotit výkonnost rozpočtu. Současně to zajistí větší transparentnost a odpovědnost a soulad s požadavky finančního nařízení a sníží administrativní náklady pro členské státy, implementující partnery a příjemce.

Hlavní cíle návrhu lze shrnout takto:

1. sjednocení ustanovení na podporu horizontálních zásad v rámci rozpočtu EU (např. „významně nepoškozovat“ a rovnost žen a mužů), čímž se sníží složitost pro příjemce a zvýší se soudržnost opatření EU;
2. zefektivnění a harmonizace systému monitorování výdajů EU a výkonnosti rozpočtu, což umožní agregovat údaje napříč programy, zvýšit transparentnost a snížit náklady pro zúčastněné strany;
3. harmonizace a racionalizace podávání informací o výkonnosti a poskytování informací o možnostech financování z rozpočtu EU, což zvýší transparentnost pro zúčastněné strany a usnadní přístup potenciálních příjemců k finančním prostředkům EU.

Toto nařízení rovněž stanoví společná pravidla platná pro celý rozpočet v dalších oblastech, jako je hodnocení programů a činností nebo pravidla pro informování, komunikaci a viditelnost.

Kapitola 1 - Obecná ustanovení

Nařízení stanoví jak sledování výdajů, tak výkonnostní rámec pro rozpočet, včetně pravidel pro zajištění jednotného a zjednodušeného přístupu k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ a zásady rovnosti žen a mužů uvedené v nařízení (EU, Euratom) 2024/2509. Stanoví rovněž pravidla pro monitorování a podávání zpráv o výkonnosti programů a činností EU, pravidla pro zřízení portálu pro financování EU, pro hodnocení programů a aktivit a také další horizontální ustanovení platná pro všechny programy EU, například ustanovení o informování, komunikaci a viditelnosti.

Kapitola 2 – Horizontální principy

Nařízení stanoví pravidla pro účely sledování příspěvku rozpočtu k cílům v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti, cíl výdajů v oblasti klimatu a životního prostředí s vhodnými mechanismy, které zajistí splnění tohoto cíle. Stanovena jsou společná pravidla pro provádění zásady „významně nepoškozovat“ prostřednictvím jednotných a zjednodušených pokynů, dále pak pravidla pro sociální politiky s cílem zajistit, aby programy a činnosti byly prováděny při

dodržování pracovních a zaměstnaneckých podmínek podle platných právních předpisů a aby byl sledován příspěvek z rozpočtu na sociální politiky. Stanovena jsou také pravidla pro provádění zásady rovnosti žen a mužů. Seznam programů EU s významem pro rovnost žen a mužů je uveden v příloze IV. Nařízení dále stanoví metodiku rovnosti žen a mužů založenou na třech kategoriích aktivit a na odpovídajícím bodovém hodnocení rovnosti žen a mužů, která má být podpořena technickými pokyny EK.

Kapitola 3 - Sledování rozpočtových výdajů a výkonnostní rámec, monitorování podávání zpráv, hodnocení a transparentnost

Nařízení stanoví rámec pro sledování rozpočtových výdajů a výkonnosti, který je založen především na jednotném seznamu oblastí intervence, koeficientech EU přiřazených k oblastem intervence za účelem stanovení jejich příspěvku k politikám a ukazatelích výstupů a výsledků spojených s každou oblastí intervence, které jsou uvedeny v příloze I. Dále stanoví pravidla pro účely monitorování provádění programů financovaných z rozpočtu, pro účely hodnocení prováděného Evropskou komisí (EK) a pro účely hodnocení prováděného členskými státy v rámci programů ve sdíleném řízení.

Dle nařízení má EK zřídit veřejně přístupnou internetovou stránku („jednotná brána“) s cílem zveřejňovat informace o finančním plnění a výkonnosti rozpočtu, o příjemcích finančních prostředků financovaných z rozpočtu, o operacích s vysokým potenciálem, které získaly zvláštní vyznamenání nebo znak excelence, o probíhajících a připravovaných výzvách k předkládání návrhů a výzvách k předkládání nabídek financovaných z rozpočtu a o poradenských službách a službách na podporu podnikání financovaných z rozpočtu a zároveň poskytovat kanál pro prezentaci operací potenciálním investorům.

Kapitola 4 – Implementace

Nařízení stanoví pravidla týkající se horizontálních zásad a sledování výkonnosti v souvislosti s plány vypracovanými členskými státy nebo třetími zeměmi. Nařízení stanoví pravidla, podle nichž každý členský stát zavede systém monitorování a podávání zpráv pro sledování výkonnosti a pro automatizované předávání informací o sledování výdajů a výkonnostním rámci, a to i přiřazením příslušných oblastí intervence a ukazatelů výkonnosti ke každému opatření daného plánu.

Dále stanoví pravidla pro účely implementace v rámci přímého řízení, např. zahrnutí rovnosti žen a mužů mezi kritéria používaná pro hodnocení návrhů, pokud je to proveditelné a vhodné, a přiřazení alespoň jedné oblasti intervence způsobilým činnostem v pracovních programech. Také stanoví pravidla pro účely provádění v rámci nepřímého řízení, například zajištěním toho, aby akce financované v rámci nepřímého řízení osobami nebo subjekty využívajícími finanční prostředky EU byly v souladu s požadavky nařízení (EU, Euratom) 2024/2509.

Kapitola 5 – Komunikace a závěrečná ustanovení

Tato kapitola stanovuje společná pravidla týkající se informování, komunikace a zviditelnění podpory EU. Znak EU se používá v souladu s přílohou V. Dále upravuje pravidla pro zpracování osobních údajů v souladu s GDPR. Také dále stanoví pravidla pro výkon přenesené pravomoci, která EK zmocňují k přijímání příslušných aktů v přenesené pravomoci, a pravidla pro vstup nařízení v platnost a jeho uplatňování.

Pozice ČR

ČR návrh nařízení přijímá pozitivně, avšak s vědomím, že vyžaduje důkladnou analýzu a řadu vyjasnění. Při správném nastavení by návrh mohl přispět k většímu zjednodušení a snížení administrativní zátěže pro ČS i příjemce. Současně je však zřejmé, že návrh představuje zcela nový koncept, který bude vyžadovat velmi detailní analýzu a diskusi o praktické implementaci. ČR apeluje na využití stávajících implementačních struktur, nikoli na vytváření nových systémů, a zdůrazňuje nutnost, aby EK poskytla včas veškeré potřebné metodické pokyny a vodítka.

Klíčové oblasti, na které ČR klade důraz, se týkají zejména systému monitorování, provádění zásady „významně nepoškozovat“ (DNSH), funkce Jednotné brány (Single Gateway) a pravidel pro monitorování. ČR požaduje včasné a detailní vyjasnění specifikace jednotlivých indikátorů a možnost přizpůsobení jejich vykazování, aby nevznikala nadměrná administrativní zátěž. V oblasti DNSH podporuje ČR jednotný metodický přístup pro všechny fondy EU a včasné vydání technického pokynu. U Single Gateway považuje za zásadní, aby primárně vycházela z již existujících národních systémů a nepředstavovala duplicitní sběr dat. Nastavení evaluací vnímá ČR pozitivně, měly by zůstat povinné, s důrazem na nezávislost expertů, využití kvantitativních metod a dostatečnou flexibilitu.

Za poměrně problematické považuje ČR nastavení Přílohy I, kde bude třeba mnoho vyjasnění a doplnění ze strany EK. Seznam indikátorů je podle ČR nedostatečně podrobný a v některých částech nerealistický. Příloha je přitom klíčovým prvkem pro správné nastavení monitoringu. ČR bude dále usilovat o snížení specifických cílů výdajů na klima a životní prostředí daných Přílohou III.

Klíčové priority ČR pro vyjednávání nařízení

Monitorování

ČR požaduje zveřejnění detailních specifikací jednotlivých indikátorů výstupů a výsledků uvedených v Příloze 1, zejména jejich definic, a to v co nejkratším časovém horizontu. Jenom tak bude možné zajistit správné nastavení výstupů a výsledků v Plánech CS a zároveň porovnatelnost výstupů a výsledků na evropské úrovni.

Apelujeme na důsledné projednání každých změn v rámci přílohy I, jelikož je velmi podrobná a vztahuje se na všechny podpory ve sdíleném i přímém řízení, a bude předmětem řady připomínek. Je nezbytné projednávat jednotlivé změny se všemi zúčastněnými (nejen těmi, kterých se bezprostředně dotýká).

V oblasti monitorování výstupů a výsledků ČR považuje vykazování vždy k 15. únoru za nevhodně nastavené. Upozorňujeme na to, že k tomuto datu nebudou ještě vždy k dispozici dosažené hodnoty, nebo budou neověřené ze strany ŘO. ČR požaduje posunutí termínu, např. na konec března.

Jak je deklarováno i u rámcové pozici k nařízení EF a NRPP, propojení se společnou zemědělskou politikou (SZP) nevnímá ČR jako optimální, a to ani v oblasti monitorování. Pro oblast zemědělství to znamená po pěti letech implementace nového výkonnostního rámce v kontextu Strategického plánu SZP nastavení nového systému, kde lze předpokládat rozsáhlé a finančně náročné změny v IT.

Princip DNSH

V obecné rovině ČR vítá snahu EK o sjednocení pravidel pro implementaci zásady „významně nepoškozovat“ (DNSH) napříč fondy, jak je koncipováno ve Výkonnostním rámci. V současném VFR je provádění zásady DNSH problematické v několika ohledech. Skutečnost, že mnoho fondů disponuje vlastními technickými pokyny pro posouzení DNSH, které se však mezi sebou liší, vede k roztržité aplikaci zásady DNSH na národní úrovni. Navíc se taktéž liší postoj k implementaci mezi DG REGIO, DG RECOVER, EIF, EIB a dále i sekčními DGs, což v praxi způsobuje, že pro typově obdobná opatření (projekty) mohou být stanovovány různé podmínky udržitelnosti v závislosti na zdroji financování. ČR proto podporuje, aby EK vydala pro následující období jednotný technický pokyn, který bude sloužit jako zastřešující materiál pro všechny unijní zdroje. ČR zároveň podporuje, aby technický pokyn jasně vymezil podmínky DNSH, které nejsou splněny již stávající legislativou. Takovéto pojetí by mělo přinést zjednodušení pro administrátory fondů při snaze tuto zásadu implementovat, a zároveň může přispět ke zvýšené právní jistotě pro žadatele.

ČR však považuje za problematické, že EK plánuje vydat technický pokyn až v lednu 2027 a požaduje vydání do poloviny 2026. Cílem je, aby posouzení DNSH tak, jak je požadováno, mohlo být realizováno souběžně s přípravou plánů. Dále je nutné vyjasnit vztah DNSH k dalším nástrojům využívaným v rámci EU fondů, konkrétně například ke klimatickému prověřování infrastruktury (či prověřování udržitelnosti v rámci InvestEU). ČR bude požadovat, aby návrh technického pokynu pro DNSH byl podroben detailnímu projednání s ČS, k čemuž by měla být ustanovena pracovní skupina EK.

Single Gateway

ČR bude požadovat upřesnění funkce a role Single Gateway a její zasazení do ekosystému předávání dat směrem k EK. Zejména pak způsobu, jak s předanými daty bude dále pracovat. Návrh neodpovídá pravidlu „only once encoding principle“, řadu z uvedených informací předávají ČS do SFC, tedy by Single Gateway měla přebírat data z tohoto systému.

Požadované informace o výzvách a operacích – plánovaných i realizovaných – jsou dle pravidel publicity již k dispozici na úrovni ČS jeho vlastní implementací. Single Gateway by tedy měla odkazovat na tyto stávající nástroje. ČR nerozporuje vytvoření Single Gateway jako nástroje, bude ale usilovat o to, aby za tímto účelem byla využita primárně data, která má EK již k dispozici a v ostatních případech (např. informace o výzvách a jejich zaměření) odkazovala na web ČS či rozsah předávaných dat upřesnila až na úroveň konkrétního atributu.

Evaluace

ČR souhlasí s návrhem a vítá zachování povinnosti evaluací, podporu kvantitativních metod (např. CIE), důraz na nezávislost expertů a flexibilitu v použití evaluačních kritérií, stejně jako podporu pro využití dat i pro evaluační účely.

Pozice ČR k jednotlivým částem nařízení

Kapitola 1 - Obecná ustanovení

ČR podporuje nastavení transparentního výkonnostního rámce, který přispívá k zajištění efektivního řízení rozpočtu a k posílení vazeb s prioritami EU. Současně apeluje, aby požadavky vyplývající z legislativy nebyly nadbytečné a neúčelně navyšovány a nedocházelo k nadměrné administrativní zátěži.

V případě čl. 2 ČR upozorňuje, že definice stejných pojmů v obecném nařízení a v nařízení o výkonnostním rámci se liší. Pravděpodobně je to tím, že nařízení o výkonnostním rámci má být aplikovatelné pro širší okruh politik EU, nicméně odlišnost definic působí zvláště, obzvláště když u některých pojmů se definice ve výkonnostním rámci odkazuje na nařízení o NRPP a u jiných nikoliv.

Kapitola 2 – Horizontální principy

U čl. 4 ČR vítá sjednocení oblastí intervencí a relevantních klimatických a environmentálních koeficientů k nim přiřazených napříč EU zdroji.

ČR se domnívá, že bude především potřeba sjednotit terminologii a definice. Článek 4 hovoří o příspěvku na biodiverzitu, Příloha I však zahrnuje pouze čtyři indikátory – mitigace, adaptace a odolnost, environmentální indikátor a sociální/společenský indikátor. ČR navrhuje pro sledování příspěvku na environmentální a klimatické cíle využít rozřazení dle šesti cílů Nařízení o taxonomii (mitigace, adaptace, udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů, přechod na oběhové hospodářství, prevence a kontrola znečištění, ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémů).

V čl. 5 vítá ČR v obecné rovině vítá snahu EK o sjednocení pravidel pro implementaci zásady „významně nepoškozovat“ (DNSH) napříč fondy, jak je koncipováno ve Výkonnostním rámci. V současném VFR je provádění zásady DNSH problematické v několika ohledech. Skutečnost, že mnoho fondů disponuje vlastními technickými pokyny pro posouzení DNSH, které se však mezi sebou liší, vede k roztržité aplikaci zásady DNSH na národní úrovni. Navíc se také liší postoj k implementaci mezi DG REGIO, DG RECOVER, EIF, EIB a dále i sekčními DGs, což v praxi způsobuje, že pro typově obdobné projekty mohou být stanovovány různé podmínky udržitelnosti v závislosti na zdroji financování.

ČR proto podporuje, aby EK vydala pro následující období jednotné technické pokyny, které budou sloužit jako zastřešující metodika pro všechny unijní zdroje. ČR zároveň podporuje, aby technický pokyn jasně vymezil podmínky DNSH, které nejsou splněny již stávající legislativou. Takovéto pojetí by mělo přinést zjednodušení pro administrátory fondů při snaze tuto zásadu implementovat, a zároveň může přispět ke zvýšené právní jistotě pro žadatele.

ČR bude v rámci jednání prosazovat, aby čl. 5 jasně specifikoval strukturaci technických pokynů DNSH tak, aby byly plně navázány na oblasti intervencí dle Přílohy I, což zajistí jasnou vazbu na implementaci v rámci procesu přípravy programů a monitorování jejich plnění. ČR poukazuje na to, že navázání DNSH k oblastem intervence je popsáno jako zvolená varianta v hodnocení dopadů návrhu nařízení, návrh čl. 5 tomu však neodpovídá.

ČR však považuje za problematické, že EK vydá technický pokyn až v lednu 2027 (viz recitál 5), a požaduje vydání konsolidovaného návrhu nejpozději do poloviny 2026. Cílem je, aby posouzení DNSH jak je požadováno v čl. 13 (1) mohlo být realizováno souběžně s přípravou plánů. Dále je nutné vyjasnit vztah DNSH k dalším nástrojům využívaným v rámci EU fondů, konkrétně například klimatického prověřování infrastruktury (či prověřování udržitelnosti v rámci InvestEU). Návrh nařízení toto nespecifikuje, pouze v recitálu 22 zmiňuje metodiku pro výpočet zamezených emisí skleníkových plynů. Zamezené emise skleníkových plynů jsou zároveň v řadě oblastí intervencí součástí ukazatele výsledku („result indicator“) v Příloze I.

ČR bude požadovat, aby návrh technického pokynu pro DNSH byl podroben detailnímu projednání s ČS, čemuž by měla být co nejdříve ustanovena pracovní skupina EK.

V čl. 6 odstavec 2 je nejprve doslovně citováno ustanovení finančního nařízení a následně na něj ještě odkazováno, což se jeví jako nadbytečné. ČR se domnívá, že odst. 2 by měl poskytovat větší míru detailu nad rámec ustanovení finančního nařízení, obdobně jako je tomu v případě čl. 7, který dále rozpracovává obecnou formulaci finančního nařízení k genderové rovnosti.

U čl. 7 ČR podporuje zahrnutí genderové rovnosti jako horizontálního principu. ČR vnímá rovnost žen a mužů jako důležitou evropskou hodnotu a souhlasí s tím, aby programy vymezené v příloze IV přispívaly k podpoře rovnosti žen a mužů. Zároveň se ČR domnívá, že programy a aktivity uvedené v příloze č. IV mají různou úroveň souvislosti s rovností žen a mužů (pro některé je více relevantní, pro jiné méně). Ve vztahu k Evropskému fondu pro konkurenceschopnost bude ČR od EK požadovat vysvětlení, jak jeho cíle souvisí s rovností žen a mužů a jakým způsobem bude genderové hledisko na praktické úrovni zohledňováno.

Co se týče čl. 7 odst. 2, ČR souhlasí s členěním aktivit rozpočtu do tří kategorií (aktivity s genderovou rovností jako hlavním cílem, aktivity s genderovou rovností jako významným cílem a aktivity bez většího příspěvku k genderové rovnosti). ČR bude požadovat, aby EK případný technický návod k metodice začleňování hlediska rovnosti žen a mužů avizovaný v čl. 7 odst. 3 připravovala v konzultaci s ČS.

ČR bude podporovat efektivní nastavení naplňování čl. 7, a to mj. vzhledem k tomu, že EK navrhuje opustit stávající mechanismus tzv. Základních tematických podmínek v oblasti lidských práv a rovnosti. ČR dále pozitivně hodnotí snahu EK o vyrovnané zastoupení žen a mužů v hodnotících panelech a dalších relevantních poradních orgánech. U orgánů, jejichž členství je navázáno na určitou funkci (typicky např. monitorovací výbory) ČR upozorňuje, že dosažení vyrovnaného zastoupení žen a mužů není snadno proveditelné. Ustanovení čl. 7 nicméně poskytuje v tomto ohledu dostatečnou flexibilitu (využívá formulaci "to the extent possible").

Kapitola 3 - Sledování rozpočtových výdajů a výkonnostní rámec, monitorování podávání zpráv, hodnocení a transparentnost

ČR souhlasí se zněním čl. 8 a požaduje jeho upřesnění. Komise si v tomto článku vymezuje pouze možnost dále specifikovat výkonnostní indikátory (výstupové a výsledkové). Pro správný výběr indikátorů k jednotlivým intervencím a následné monitorování pokroku na národní i evropské úrovni je nezbytné, aby Komise poskytla detailní definice včas a tyto mohly být na pracovní úrovni diskutovány. Viz také pozice k Příloze I. ČR uvítá, aby členské státy měly k dispozici informace, které Komise předává Evropskému parlamentu a Radě.

ČR se zněním čl. 9 souhlasí.

ČR souhlasí se zněním čl. 10 a 11. Z návrhu nařízení k VR ČR vítá zachování povinnosti evaluací, podporu kvantitativních dopadových metod (např. CIE), důraz na nezávislost expertů a flexibilitu v použití evaluačních kritérií. Současně však upozorňujeme na vhodnost úpravy článku 11, odst. 2 – dvouletý odstup pro závěrečnou evaluaci je často nedostatečný pro kontrafaktuální analýzy, jak ukazuje naše dosavadní zkušenost. U interim evaluací (odst. 3) není jasné, co se myslí „after the start of their implementation“ – zda je to schválení Plánu nebo pozdější či dřívější termín. Zde bychom preferovali, aby se čas počítal minimálně od schválení Plánu, nikoliv dříve, aby bylo vůbec možné v interim evaluaci zohlednit alespoň částečný postup i implementaci. Rádi bychom si také vyjasnili, že interim evaluace z odst. 3 není (či je) to samé jako „interim assessment“ v nařízení NRPP, čl. 25, odst.1c. Dále máme

dotaz k čl. 11 odst. 7 – Jak mají být evaluace předány EK, pokud mají být zveřejněny na sdílené webové stránce?

ČR nesouhlasí se zněním čl. 12 a bude požadovat upřesnění funkce a role Single Gateway, její zasazení do ekosystému předávání dat a vyjasnění předávání dat dle nařízení k Výkonnostnímu rámci vs. ustanovení NRPP (čl. 63 a 64) a rec. 82 nařízení o EFK (single portal). Z textu není jasné, jaká konkrétní data bude nová oficiální stránka Single Gateway vyžadovat k předání, zejména jsou uvedeny různé úrovně a není patrné, zda si bude Single Gateway provádět výpočty, nebo bude ČS předávat data jak na úrovni operace (pro některé typy operací), tak i agregovaná. Návrh neodpovídá pravidlu „only once encoding principle“, jelikož řadu z uvedených informací již ČS předávají prostřednictvím systému SFC. Single Gateway by proto měla tato data přebírat z přímo z tohoto systému.

Z textu není jasné, jakým způsobem budou data využita, nezohledňuje to, že podrobné informace, které by mohly sloužit ke zvýšení atraktivity prostředí směrem k potenciálním investorům, jsou uváděny v národním, resp. oficiálním jazyce ČS. Požadované informace o výzvách a operacích – plánovaných i realizovaných – jsou dle pravidel publicity již k dispozici na úrovni ČS v rámci implementace na národní úrovni Single Gateway by tedy měla odkazovat na tyto stávající nástroje. Tím by se snížila finanční náročnost na provoz webové stránky Single Gateway, tak i na pravidelné přenosy dat. Tento přístup je podpořen daty z uživatelských průzkumů a analýz národního single-web portálu. Z nich vyplývá, že integrace příliš mnoho odlišných informací pro odlišné cílové skupiny je kontraproduktivní, z hlediska komunikace matoucí a neefektivní (například pokud zájemce o podporu hledá výzvy, informace o čerpání programu jsou pro něj zbytečné, je zásadní mu co nejdříve předložit úplné informace k relevantní výzvě). ČR proto nevidí přidanou hodnotu zveřejňování výzev v Single Gateway u programů ve sdíleném řízení, zejména v rámci NRPP.

ČR nerozporuje vytvoření Single Gateway jako nástroje, bude ale usilovat o to, aby za tímto účelem byla využita primárně data, která má EK již k dispozici a v ostatních případech (např. informace o výzvách a jejich zaměření) odkazovala na web ČS či rozsah předávaných dat upřesnila až na úroveň konkrétního atributu. Rovněž budou ČR zajímat případné duplicity v oblasti prezentování projektů investorům (s InvestEU Portal) a poradenství pro byznys (s European Investment Advisory HUB).

Zároveň, pokud jde o programy v přímém řízení, může být záměr přínosný. Jednou z bariér v čerpání z těchto programů spatřujeme právě v poskytování dat ze strany EK vůči národním kontaktním místům (NKM) pro tyto programy. NKM nedisponují stejnou sadou dat, což v některých případech brání správnému vyhodnocení čerpání programů a přesnějšímu zacílení podpory pro žadatele. Nejčastěji NKM chybí zejména informace o neúspěšných projektech a případných důvodech jejich neúspěchu. V rámci Single Gateway vítá ČR záměr vydefinovat základní sadu dat v oblasti přímo řízených programů, což může přispět ke zlepšení situace v tomto ohledu. Uvítáme, pokud by zejména data o výzvách v přímo řízených programech byla předávána v jednotném datovém formátu. aby mohla být automaticky načítána a zobrazována potenciálním žadatelům na národním webu ČS. Obdobně by se zpracovávala data o podpořených projektech. ČR by nad rámec uvítala u každé výzvy zveřejnění míry úspěchu žadatelů spolu s dalšími informacemi o výsledcích výzev z přímo řízených programů, např. formou seznamu podpořených projektů a bodového hodnocení.

ČR pozitivně vnímá záměr uvádět informace o poskytnuté tzv. pečeti excelence (čl. 12.d), neboť by to byl značný posun oproti stávajícímu stavu a umožní lépe pracovat s tímto nástrojem. Zde bude třeba upřesnit, zda se tímto rozumí i budoucí tzv. pečeť konkurenceschopnosti či jiné nástroje excelence.

Vzhledem k tomu, že oblast přímo řízených programů dozná mnoha změn, ať už v podobě sloučení několika programů do Fondu pro konkurenceschopnost, či vytvoření nových nebo posílení stávajících programů, je na místě se věnovat tomu, jaká data budou sbírána a poskytována k dispozici zpět ČS a jak budou propojena se stávajícími systémy, popř. zda dojde k nahrazení stávajících systémů Single Gateway.

Kapitola 4 – Implementace

V čl. 13 ČR žádá vyjasnit, na jaké úrovni plánu bude probíhat vyhodnocení DNSH a genderové rovnosti, které je povinné. V článku 13 je uvedena povinnost vyhodnocení na úrovni aktivity, nicméně takovou úroveň NRPP neobsahuje – v šabloně se pracuje s „measures“ nebo „intervention fields“. ČR bude požadovat o vyhodnocení DNSH a genderové rovnosti na úrovni „intervention fields“.

ČR považuje za potřebné, aby vznikla jednotná dokumentace DNSH v rámci příslušných programů, aby se neopakovala zmatečnost dokumentace a podmínek jako tomu bylo v případě Národního plánu obnovy, kdy podmínky DNSH byly součástí přílohy II (costing), Prováděcího rozhodnutí Rady a dále Operačních ujednání či i bilaterální komunikace s EK. V rámci politiky soudržnosti nebyla stanovena žádná jednotná dokumentace. Takovýto systém vedl v současném VFR k právní nejistotě, jak na straně administrátorů EU fondů, tak zejména žadatelů a znesnadňoval přípravu projektů v souladu s podmínkami a v konečném důsledku i čerpání.

ČR souhlasí s flexibilitou implementace DNSH tam, kde plnění podmínek nebude možné či realistické dle odst. 2 a 5.

V čl. 14 ČR vítá využití jednotného systému pro vykazování pokroku v implementaci. Zároveň však apeluje na co nejrychlejší zprovoznění SFC2028, které je nutným předpokladem efektivní výměny informací a hladkého průběhu čerpání NRPP.

Pro ČR bude důležitá možnost stanovit více výsledkových indikátorů pro jedno opatření.

Vzhledem k tomu, že čerpání finančních prostředků v rámci pravidla N+1 bude navázáno na výsledkové indikátory, upozorňujeme na to, že k 15. únoru následujícího roku nebudou ještě vždy k dispozici hodnoty plnění, nebo budou neověřené ze strany ŘO. ČR požaduje posunutí termínu, např. na konec března.

Článek uvádí možnost využití jiných indikátorů než z Přílohy I jiným ČS. Požadujeme jejich následné doplnění a vyjasnění v podrobných guidelines k plnění indikátorů.

V čl. 15 představují plány třetích zemí paralelní dokumenty k národním a regionálním plánům partnerství, připravované kandidátskými či sousedními zeměmi. Musí splnit environmentální, genderové, monitorovací a reportovací požadavky stanovené v návrhu. Česká republika upozorňuje na nutnost vyjasnění kompetencí a přesných požadavků, například pokud jde o povinnost třetích zemí elektronicky předávat informace. Lze očekávat, že tyto země nebudou vždy disponovat daty, metodikami či kapacitami odpovídajícími standardům EU, což může vést ke komplikacím a zpožděním v implementaci.

Návrh čl. 16 zakládá primárně povinnosti směrem k EK a odvolává se na již platná ustanovení podle čl. 33 odst.2 písm. (d), (e) a (f) finančního nařízení. S ohledem na návrh čl. 16 odst. 3 považujeme však za nutné vyjasnit to, jaké reportovací povinnosti budou přeneseny na příjemce podpory z programů v přímém řízení a dbát na to, aby byly skutečně přiměřené. ČR má zároveň za to, že kromě uvedených ustanovení má EK dbát i na dodržování ustanovení čl. 33 odst. 1 finančního nařízení, kde je to relevantní a možné. EK by podle názoru ČR rovněž zajistit konzistentnost hodnocení, a i poskytnutí zpětné vazby žadatelům.

Čl. 17 řeší nepřímé řízení prostředků EU, kdy finance nespravuje přímo EK, ale pověřené osoby či subjekty (např. mezinárodní organizace, rozvojové banky, agentury). EK musí zajistit, aby financované akce dodržovaly klíčové zásady podle čl. 33 odst. 2 písm. d), e) a f) finančního nařízení. Příjemci prostředků z řad pověřených subjektů dle odst. 3 mají povinnost poskytovat přiměřené zprávy, aby bylo možné efektivně sledovat výsledky a provádění programů. ČR bude požadovat, aby povaha povinností přenesených na tyto subjekty byla vyjasněna a jejich rozsah skutečně přiměřený. ČR má zároveň za to, že kromě uvedených ustanovení by mělo být zajištěno dodržování ustanovení čl. 33 odst. 1 finančního nařízení, kde je to relevantní a možné.

Kapitola 5 – Komunikace a závěrečná ustanovení

U čl. 18 ČR vítá výrazné zjednodušení pravidel pro publicitu v porovnání s předchozími obdobími, nicméně požadujeme i na základě dobré praxe z období 2021–2027 zpřesnit a upravit dílčí povinnosti příjemců:

V odstavci 3 bude třeba upřesnit povinnost informovat o podpoře z fondů EU vložím sousloví “určených pro veřejnost nebo účastníky”, aby se zamezilo špatné praxi z období 2007-2013, kdy byly nálepkovány všechny fyzické výstupy, nakoupené technické vybavení a loga byla umisťována i na administrativní dokumenty.

ČR navrhuje zachovat povinný nástroj publicity ve formě plakátu A3 / digitálního plakátu pro malé projekty a projekty přispívající k sociálním cílům, který by byl vystaven po dobu realizace projektu.

V druhé části odstavce 3 požadujeme úpravu povinností tak, aby byly jasně definované. Bude třeba definovat hmotnou investici na projektu a její minimální výši, od které bude povinnost platit. Současně nesouhlasíme s definicí hranice formou celkových výdajů 100 000 EUR, požadujeme stanovit hodnotu na 300 000 EUR a změnit definici na výši podpory / příspěvku z fondů EU. Požadujeme zachovat možnost komunikovat více projektů jednoho příjemce na jednom nosiči (plakátu, billboardu či pamětní desce) s možností, aby ČS mohl udělit výjimku pro příjemce sídlící či realizující projekty v památkově chráněných objektech. Požadujeme doplnit ustanovení o době po jakou je třeba, aby příjemce billboard nebo pamětní desku vystavoval, například po dobu 5 let od ukončení projektu.

Ohledně čl. 5 požadujeme vyjasnit cíle a funkce národní webové prezentace NRPP vůči Single Gateway dle čl. 12.

Vítáme ustanovení národního komunikačního koordinátora dle odst. 6 a požadujeme zachovat ustanovení komunikačních úředníků na relevantních řídicích orgánech, kteří budou tvořit národní úroveň informační sítě o evropských fondech a EU obecně. Současně požadujeme zachovat celoevropskou síť komunikačních úředníků odpovědných za evropské fondy v koordinaci EK (nyní INFORM EU Plenary Meeting).

Z článku 19 odst. 7 vyplývá povinnost odpovědného orgánu logovat přístup k osobním údajům. Dále pak nařízení v tomto odstavci ukládá povinnost tyto logy vyhodnocovat každých 6 měsíců a uchovávat je po dobu jednoho roku od jejich pořízení.

Obvykle aplikační logy o přístupu k osobním údajům shromažďuje správce příslušného informačního systému, ve kterém jsou tyto údaje shromažďovány a sleduje případné odchylky od normálu, tedy potenciální zneužití přístupů. Standardní doba uchovávání aplikačních logů je 90 dní od jejich pořízení.

Z návrhu nařízení však není jasné, zda tyto logy má vyhodnocovat stejný orgán který je pořídil, ani není jasné proč, co přesně a jakým způsobem má vyhodnotit a jaké závěry by z toho měl vyvodit. Chybí tedy celkově nějaká metodika.

ČR bude požadovat buď doplnění účelu a způsobu vyhodnocování, který jasně určí povinnosti a odpovědnosti a způsob práce s těmito logy, nebo vypuštění této části odstavce 7.

Z pohledu ČR lze, vzhledem k tomu, že se jedná o přístup k osobním údajům ponechat požadavek na uchovávání logů po dobu jednoho roku.

ČR vítá, že čl. 19 obsahuje zmocnění pro ČS pro sběr osobních údajů podpořených osob, nicméně upozorňuje, že ve srovnání s předchozími programovými obdobími poskytuje oprávnění nižší míru právní jistoty. Důvodem je skutečnost, že seznam indikátorů, k jejichž sběru se oprávnění vztahuje, je řešen pouze odkazem na přílohu I, ve které však není obsažen úplný a jednoznačný výčet indikátorů týkajících se účastníků, které budou ČS muset sledovat. ČR bude požadovat, aby úplnost a rozsah oprávnění pro ČS pro sběr osobních údajů v čl. 19 byly vyjasněny a v případě potřeby doplněny.

PŘÍLOHY

Příloha I:

ČR vnímá pozitivně sestavení komplexního seznamu indikátorů výstupů a výsledků vycházející z původního seznamu společných indikátorů programovém období 21-27 s návazností na kategorie intervencí pro všechny kapitoly NRPP.

ČR vítá monitoring výdajů vynaložených na aktivity na podporu organizací zabývajících se právy žen, včetně vládních institucí, dále na podporu eliminace násilí na ženách a dívkách a dalších zranitelných skupinách, na podporu inkluzivních a na genderovou rovnost zaměřených politik, na podporu účasti žen a genderové rovnosti na trhu práce a v neposlední řadě na podporu reformy v oblasti genderové rovnosti, nediskriminace, rovných příležitostí a zastoupení.

Shledáváme, že pro některé aktivity však není seznam dostatečně podrobný či některé aktivity zcela opomíjí (aktivity HOME fondů, inovativní chytré projekty a případy užití, identifikace integrovaných nástrojů aj.) a je nutné jeho doplnění – jak v části vydefinovaných intervencí, tak navázaných indikátorů. V některých případech je znění výstupového a výsledkového indikátoru zcela identické a není tedy jasné, v čem se měření výstupů a výsledků bude lišit. Zároveň požadujeme, aby EK zveřejnila co nejdříve podrobné guidelines, které sjednotí výklad indikátorové soustavy a poskytnou ČS jistotu ve správnosti jejich využití, pro EK budou zárukou porovnatelných hodnot.

ČR navrhuje pro sledování příspěvku na environmentální a klimatické cíle využít rozřazení dle šesti cílů Nařízení o taxonomii (mitigace, adaptace, udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů, přechod na oběhové hospodářství, prevence a kontrola znečištění, ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémů). Tento způsob „taggingu“ zajistí sladění s dalšími unijními nástroji v oblasti udržitelnosti.

Dále bude nezbytné celý seznam indikátorů podrobit detailní analýze, neboť na základě dosavadních zkušeností předpokládáme, že pro některé navrhované výstupy bude obtížné až nereálné získat dosažené hodnoty. Pro vyhodnocení relevantnosti navržených indikátorů je nezbytné mít k dispozici jejich podrobné definice.

Příloha II:

ČR upozorňuje na nekonzistenci dané přílohy s nařízením o Evropském fondu o NRPP a jeho přílohami, mj. V, VII a XV. V návrhu nařízení o Evropském fondu a NRPP není např. uveden udržitelný rozvoj měst, zatímco jeho přílohy hovoří o detailech jeho naplňování. Z porovnání příloh tudíž nevyplývá jasná vazba mezi mechanismem sledování územního plnění a územních iniciativ a místní spolupráce uvedených v příloze 2 nařízení o výkonnostním rámci. ČR by uvítala vyjasnění těchto otázek.

Příloha III:

Navržený minimální příspěvek k dosažení klimatického a environmentálního cíle pro NRPP ve výši 43 % považuje ČR za příliš vysoký. Takto vysoký cíl významně omezuje možnost zacílit NRPP na priority, které jsou neméně důležité pro konvergenci a konkurenceschopnost. V současném období se povinný cíl pro ERDF, FS a RRF pohybuje mezi 30 a 37 % a i tento limit se ukázal jako velmi limitující při programování a následné implementaci. Proto na základě dosavadních zkušeností ČR požaduje snížení povinného příspěvku pro NRPP v Příloze III.

Co se týče Evropského fondu pro konkurenceschopnost (EFK), ČR by preferovala zvýšit alokaci pro tzv. tematické okno “Čistá transformace a průmyslová dekarbonizace”, v opačném případě dle názoru ČR nebude možné naplnit navržený podíl v rámci příspěvku na klimatické a environmentální cíle v EFK.

Co se Nástroje pro propojení Evropy (CEF) týče, ČR rovněž považuje podíl 70 % za neúměrně vysoký. CEF je nástroj, jehož primárním smyslem je propojení Evropy. V rámci CEFu by ČR chtěla podpořit i významné dálniční projekty na síti TEN-T, které budou mít s nejvyšší pravděpodobností environmentální/klimatický tag 0 %, přesto mají podle našeho názoru vysokou evropskou přidanou hodnotu. Dále je potřeba zmínit, že z CEFu by nově měly být podpořeny i projekty v tzv. městských uzlech (urban nodes), u kterých v tuto chvíli není jasné, jak bude jejich příspěvek k environmentálním/klimatickým cílům stanoven. Uvedené procento se tedy zdá neúměrné, obzvlášť ve srovnání s jinými uvedenými nástroji. ČR by uvítala snížení navrženého podílu.

V případě Globální Evropy uvedený podíl (30 %) kopíruje současné nastavení pod NDICI-GE (současný VFR), a i když jej nové nařízení GE explicitně nezmiňuje, je logické, že tento cíl přetrvává (klimatické závazky, vykazování OECD atd. zůstávají). ČR může souhlasit s výší u tohoto nástroje s tím, že oproti současnosti uvítá jasnější podmínky (zahrnutí adaptace, mitigace i snižování rizika katastrof) a transparentnější prokazování splnění tohoto cíle.

Pokud jde o rámcový program pro výzkum a inovace, také zde považuje ČR stanovený podíl rozpočtu na klimatické a environmentální cíle ve výši 40 % za příliš vysoký. Věda, výzkum a vývoj je z povahy věci oblastí, v níž je velmi obtížné predikovat dopady výsledků vědecké činnosti a v případě takto razantního vymezení rozpočtu rámcového programu jedním tematickým směrem podle názoru ČR hrozí, že bude značně omezena podpora ostatních vědeckých oblastí, které rovněž přináší významný ekonomický a společenský dopad. Nadto je nezanedbatelná část rámcového programu pro výzkum a inovace založena na podpoře tzv. bottom-up projektů (např. ERC, MSCA, EIC), kde je téma projektu stanoveno samotným výzkumníkem. I z tohoto důvodu se jeví stanovený podíl alokovaný pro klimatické a environmentální cíle za příliš vysoký a v některých oblastech rámcového programu pro výzkum a inovace za v praxi nevymahatelný.

Dále je žádoucí upřesnit bod c) Framework programme for research and innovation ve smyslu, že se jedná o program Horizon Europe.

V obecné rovině by ČR dávalo smysl a přineslo větší přehlednost, pokud by podíl pro rámcový program pro výzkum a inovace byl sladěn s horizontálním podílem uvedeným v čl. 4 (za

předpokladu, že tento horizontální podíl, jehož výše bude rovněž předmětem dalších jednání, bude nižší než navrhovaných 40 %).

Příloha IV:

ČR podporuje zahrnutí genderové rovnosti jako horizontálního principu. ČR vnímá rovnost žen a mužů jako důležitou evropskou hodnotu a souhlasí s tím, aby programy vymezené v příloze IV přispívaly k podpoře rovnosti žen a mužů. Zároveň se ČR domnívá, že programy a aktivity uvedené v příloze č. IV mají různou úroveň souvislosti s rovností žen a mužů (pro některé je více relevantní, pro jiné méně). Ve vztahu k Evropskému fondu pro konkurenceschopnost bude ČR od EK požadovat vysvětlení, jak jeho cíle souvisí s rovností žen a mužů a jakým způsobem bude genderové hledisko na praktické úrovni zohledňováno.

ČR rovněž upozorňuje na to, aby vykazování genderových aspektů nebylo upozaděno a bylo nastaveno přiměřeně povaze programu.

Bude rovněž žádoucí upravit názvy programů tak, aby odpovídaly názvům v příslušných nařízeních.

Příloha V

ČR se zněním článku souhlasí a žádá o doplnění.

ČR vítá zachování trendu z období 2021–2027 směrem k zjednodušení komunikačního sdělení i na základě zkušeností a požadujeme upravit dílčí povinnosti příjemců:

Do odstavce 1 písm. A) požadujeme doplnit, že označení znakem EU s doprovodným textem je vyžadováno pouze na výstupech určených veřejnosti a účastníkům, nikoli pro všechny i administrativní výstupy. Požadujeme umožnit i audio verzi sdělení pro formáty, které vizuální zobrazení neumožňují (audioformáty) a v odůvodněných případech umožnit nahradit obrazové zobrazení textovým ("podpořeno Evropskou unií).

V části 1 písm. b) se uvádí, že na žádost EK může být prohlášení o financování nahrazeno slovy „Evropská unie“. Požadujeme umožnit využívání zkrácené verze bez dalších podmínek schvalování, jen obecnou podmínkou: „v případech, kde delší verze není aplikovatelná.“ Obecně se zkrácené označení hodí u různých aktivit, např. u propagačních předmětů, kde nápis „podporováno Evropskou unií“ může být spíše matoucí a vhodnější by bylo použití jednoduché verze „Evropská unie“.

ČR zásadně nesouhlasí a požaduje vypustit poslední větu odst. 1 písmene a), který opětovně zavádí nálepkování všech hmotných předmětů pořizovaných často i jen pro účely administrace projektu a stávalo se zbytečným předmětem četných kontrol. Právě proto ČR požaduje zachování povinného nástroje publicity formou plakátu i pro malé a projekty přispívající k sociálním cílům.

V odstavci 3 je popis využívání licenčních práv, i na základě legislativy pro období 2021–2027, požadujeme vyjasnit, zdali se ustanovení vztahuje i na případ, kdy dílo vzniká na straně příjemce a EK jej bude chtít využít. V takovém případě je nutné, vzhledem k problematice autorských práv a licenčních poplatků, doplnit omezení vyžití pouze na propagační nevýdělečné účely a doplnit podmínku platnou v nařízení pro období 2021–2027: “Tento postup nesmí vyvolávat významné dodatečné náklady nebo významnou administrativní zátěž pro příjemce nebo pro řídicí orgán” a licenční ustanovení bude v souladu jak s evropskou i národní legislativou řešící autorská a licenční práva. Předběžná analýza očekávaných dopadů na ČR

Předběžná analýza očekávaných dopadů na ČR

Stručné vyhodnocení dopadů

Jedná se o návrh EK, který bude dále diskutován ČS na pracovních formacích Rady pro obecné záležitosti, ad hoc pracovní skupině pro revizi víceletého finančního rámce a s Evropským parlamentem. Nařízení bude přímo aplikovatelné ve všech ČS a nebude mít legislativní dopad na právní řád ČR.

Dopad na státní rozpočet

Jedná se o legislativní návrh EK, který bude dále diskutován. Návrh samotný nemá prozatím přímý dopad na státní rozpočet; dopad na státní rozpočet však bude mít počínaje rokem 2028, určený až výsledkem jednání k balíčku pro Evropský fond na období 2028-2034 a k víceletému finančnímu rámci EU, přičemž klíčovými faktory budou zejména objem rozpočtu EU, výše alokace pro ČR a podmínky čerpání, včetně výše národního spolufinancování a způsobilosti DPH.

Dopad na ostatní veřejné rozpočty

Předložený dokument nemá konkrétní dopad na ostatní veřejné rozpočty.

Dopady na podnikatelské prostředí a mezinárodní konkurenceschopnost ČR

Předložený dokument nemá konkrétní přímý dopad.

Sociální dopady

Předložený dokument nemá konkrétní přímý dopad.

Environmentální dopady

Předložený dokument nemá konkrétní přímý dopad.

Další relevantní dopady

Nejsou známy.

Pozice ČR k hodnocení dopadů regulace (Impact Assessment - IA)

EK realizovala IA, přičemž ze tří variant harmonizace výkonnostních ustanovení – základního scénáře (pravidla specifická pro programy), přechodné úrovně harmonizace a vyšší úrovně harmonizace napříč programy – návrh nařízení směřuje k vyšší míře harmonizace a k jednotnému systému pro sledování výdajů a monitorování výkonnosti rozpočtu, což lze interpretovat jako příklon k výkonnostnímu modelu.

Pozice zástupců sociálních a hospodářských partnerů, zástupců samosprávy, nestátních neziskových organizací a dalších relevantních aktérů

Pozice stran zástupců sociálních a hospodářských partnerů, zástupců samospráv, nestátních neziskových organizací, církví, akademické sféry a dalších osob budou předloženy v rámci resortní koordinační skupiny během řádného připomínkového řízení. Veškeré došlé připomínky a návrhy na změny budou vypořádány a v případě, že budou akceptovány, budou promítnuty do rámcové pozice.

Pozice členských států

Pozice ČS dosud nejsou známy.

Pozice EK a EP

EK je předkladatelem návrhu nařízení. Pozice EP není dosud známa.

Předpokládané změny právního řádu ČR

Jedná se o dokument, který nemá dopad na právní řád ČR.

Projednání v Parlamentu ČR

Gestor nebude navrhopvat komorám Parlamentu ČR, aby konstatovaly rozpor dokumentu se zásadou subsidiarity. Poslanecká sněmovna ČR dosud nerozhodla, zda bude dokument projednávat. Senát ČR (Výbor pro záležitosti Evropské unie Senátu PČR) se bude návrhem zabývat.

Příloha rámcové pozice

-